

Lausunto

07.01.2025

Asia: VN/22912/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain ja sijoituspalvelulain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Finanssivalvonta kiittää mahdollisuudesta lausua HE-luonnokseen.

Pörssin toimilupamenettelyn ja sääntöjen vahvistamisen siirtäminen Finanssivalvonnalle

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin ehdotetaan muutoksia, joiden mukaan Finanssivalvonta toimisi jatkossa valtiovarainministeriön sijaan pörssin toimilupaviranomaisena ja pörssin säännöt vahvistavan viranomaisena. Myös Finanssivalvonnasta annettuun lakiin tehtäisiin tätä koskien toimivaltaista viranomaista koskeva muutos. Finanssivalvonta kannattaa pörssin toimilupamenettelyn ja sääntöjen vahvistamisen menettelyn siirtämistä valtiovarainministeriöstä Finanssivalvonnan tehtäväksi.

Finanssivalvonta pitää tärkeänä, että pörssin säännöt vahvistaa Suomessa jatkossakin viranomaisen kuten HE:ssä on perustellusti esitetty.

Kielto ohjata toimeksiantoja maksua vastaan yhdelle toteuttamispaikalle (payment for order flow)

HE-luonnoksessa esitetään uutena sanktioituna säännöksenä MiFIR:iin lisätyn uuden 39 a artiklan rikkominen tai laiminlyönti. Hallinnollisista seuraamuksista on säädetty Sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 6–7 momentissa ja laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä 12 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentissa. Kyseisiin kohtiin on lisätty uutena sanktioituna säännöksenä ” 39 a artiklan kielto ohjata toimeksiantoja maksua vastaan yhdelle kaupapaikalle”. Finanssivalvonta kiinnittää huomiota 39 a

artiklan kuvauksessa käytettyihin sanavalintoihin koskien ”yhdele kauppapaikalle”, joka poikkeaa MiFIR:ssä vastaavasta kohdasta ”tietylle toteuttamispaikalle” (eng. ”a particular execution venue”). Finanssivalvonta kannattaa MiFIR:ssä käytettyjä sanavalintoja, koska kieltoa ei ole rajattu koskemaan vain yhtä toteuttamispaikkaa, eikä pelkästään koskien kauppapaikkoja. MiFIR ei sisällä toteuttamispaikan määritelmää ja se viittaa kauppapaikan määritelmän osalta MiFID II-direktiivin mukaiseen määritelmään. Komission delegoidun asetuksen (EU 2017/565) 64 artiklan 1 kohta sisältää kuitenkin kauppapaikkaa laajemman toteuttamispaikan määritelmän liittyen asiakastoimeksiantojen parhaan toteutuksen kriteereihin, jolla voi olla merkitystä arvioitaessa 39 a artiklan mukaisen kiellon soveltamisalaa.

Hallinnolliset seuraamukset

Laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä on puutteita hallinnollisten seuraamusten kattavuudessa. Seuraamusmaksun alaisiksi tulisi 12 luvun 2 §:ään lisätä ainakin seuraavien keskeisten säännösten rikkominen: 2 luvun 10 § pörssin taloudellisista toimintaedellytyksistä, 3 luvun 3–4 § pörssin toimintojen ulkoistamisesta, 3 luvun 6 § pörssin sääntöjen vähimmäissisällöstä. Myös EU:n rahoitusmarkkinadirektiivin 70 artikla edellyttää jäsenvaltioita säätämään näiden säännösten rikkomisen rangaistavaksi.

Markkinadatan antamista koskevien säännösten osalta hallinnollisten seuraamusten kattavuutta olisi myös hyvä laajentaa. Lakiin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä on nyt ehdotettu lisättäväksi 12 luvun 2 §:ään 3 momenttiin kohtaan 5) artiklan 13 alakohta 2. Kyseisen artiklan alakohtat 3 ja 4 ovat myös säännöksiä, joiden noudattaminen olisi hyvä lisätä samassa yhteydessä.

Myös seuraavien lain kaupankäynnistä rahoitusvälineillä säännösten lisäämistä hallinnollisten sanktioiden piiriin olisi syytä harkita: 4 luvun 2–3 §, 5 luvun 16 §, 6 luvun 2 § 2 momentti, 7 luvun 2–3 §.

Johdannaisten kaupankäyntivelvoitteen soveltamisala

Finanssivalvonta kiinnittää lisäksi huomiota erääseen mahdolliseen epäkohtaan sijoituspalvelulain hallinnollisia seuraamuksia koskevassa sääntelyssä. Epäkohta koskee mahdollisuutta määrätä seurausmaksu johdannaisten kaupankäyntivelvoitteen rikkomisesta tai laiminlyönnistä. SipaL 15 luvun 2 §:n 7 momentin mukaan Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä ovat eräät EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen säännösten rikkominen tai laiminlyönti. Niihin säännöksiin kuuluvat momentin 6 kohdan mukaan asetuksen 28 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan ensimmäisen alakohdan, 29 artiklan 1 ja 2 kohdan, 30 artiklan 1 kohdan ja 31 artiklan 2 ja 3 kohdan säännökset johdannaisista. Asetuksen 28 artiklan 1 kohtaa, jossa säädetään

johdannaisten kaupankäyntivelvoitteesta, sovelletaan sellaisiin finanssialalla toimivien vastapuoliin ja finanssialan ulkopuolisiin vastapuoliin, jotka kuuluvat EMIRin II osaston mukaisen määrittelyvelvollisuuden piiriin (Ks. myös MiFIR 1 artiklan 3 kohta, jonka mukaan 3 asetuksen V osastoa sovelletaan myös kaikkiin finanssialalla toimiviin vastapuoliin ja finanssialan ulkopuolisiin vastapuoliin, jotka kuuluvat asetuksen (EU) N:o 648/2012 II osaston mukaisen määrittelyvelvollisuuden piiriin.) . EMIR 2 artiklan 8 kohdassa määritellään erikseen finanssialalla toimivat vastapuolet, ja finanssialan ulkopuolisia vastapuolia ovat artiklan 9 kohdan mukaisesti kaikki muut yritykset kuin finanssialalla toimivat vastapuolet. Näin ollen johdannaisten kaupankäyntivelvoite voi koskea myös monia sellaisia yrityksiä, joihin sijoituspalvelulakia ei sen 1 luvun 2 §:n soveltamisalasarjoituksen mukaan sovelleta, eikä niille siksi ilmeisesti ole mahdollista määrätä seuraamusmaksua velvoitteen rikkomisesta toisin kuin esimerkiksi sijoituspalveluyrityksille.

Teknisiä kommentteja

Lain kaupankäynnistä rahoitusvälineillä 3 luvun 7 §:n 4 momenttiin voisi selkeyttäväksi tekstiksi jättää nykytekstiä vastaavalla tavalla: Jos syntyy erimielisyyttä siitä, ovatko pörssin sääntöjen muutokset vähäisiä tai teknisiä, ratkaisee asian Finanssivalvonta.

Lain kaupankäynnistä rahoitusvälineillä 3 luvun 20 §:stä ei tule kumota nykyistä tekstiä vaan lisätä ehdotettu kolmansien maiden osakkeita koskeva teksti uudeksi momentiksi. Nyt luonnoksessa on erehdyksessä esitetty olemassa oleva momentti korvattavaksi uudella.

Lain kaupankäynnistä rahoitusvälineillä 3 luvun 22 §:ään tulisi lisätä pörssin velvollisuus julkistaa verkkosivuillaan tilanteet/olosuhteet, joissa kaupankäynti voidaan keskeyttää väliaikaisesti tai sitä voidaan rajoittaa. Näistä tilanteista/olosuhteista tulisi kuvata vähintään teknisten parametrien periaatteet. Säännös (MiFID 48 artikla 5 alakohta uusi (ii)) ei ole luonteeltaan taaksepäin katsovaksi tarkoitettu, eikä siis edellytä säädettäväksi velvoitetta julkistaa kulloisenkin lyhytaikaisen keskeytyksen yhteydessä siihen johtaneita perusteita.

Lain kaupankäynnistä rahoitusvälineillä 7 luvun 6 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa s. 20 on seuraava lausuma ”Pykälän 3 momenttia muutettaisiin vastaavasti korvaamalla viittaus päästöoikeuksiin päästöoikeusjohdannaisiin.” Tässä pitäisi ilmeisesti lukea: korvaamalla viittaus päästöoikeuksiin pelkästään viittauksella päästöoikeusjohdannaisiin.

Lain kaupankäynnistä rahoitusvälineillä rinnakkaisteksteissä on 11 luvun 1 §:n kohdalla Voimassa olevan lain kohdalla vahingossa 10 luvun 1 §:n teksti, jota ei ole tarkoitettu kumottavaksi.

Lain kaupankäynnistä rahoitusvälineillä 12 luvun 2 §:n 2 momentin 1) kohdan maininta valtiovarainministeriön päätöksestä tulisi päivittää Finanssivalvonnan päätökseksi.

Taipale Armi
Finanssivalvonta

Laitinen Jukka
Finanssivalvonta